

Høringsudkast – 19. december 2008

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven og
lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser

(Tildeling af dansk eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk. 7*, indsættes som *2. pkt.*:

»Tilsvarende kan et universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af § 10 a i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser.«

2. I § 21 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Universitetet kan yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter, når det sker i henhold til en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat. Rammerne for tilskud fastlægges på de årlige finanslove.«

§ 2

I lov nr. 294 af 27. marts 2007 om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser foretages følgende ændring:

1. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. Akkrediteringsrådet kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet under forudsætning af, at udbuddet sker i henhold til en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat.

Stk.2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for godkendelse efter stk. 1.«

UDKAST

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for lovforslaget
2. Lovforslagets indhold
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Ligestillingsmæssige konsekvenser
9. Høring
10. Sammenfattende skema

UDKAST

1. Baggrunden for lovforslaget

Viden har ingen grænser. Med den hast forskningens områder og resultater vokser, er det afgørende, at Danmark og de danske universiteter og forskere samarbejder med de stærkeste forskningsmiljøer i verden.

De danske universiteter har allerede i dag et tæt samarbejde med de bedste universiteter i verden, og intet tyder på, at omfanget af dette samarbejde bliver mindre. For at Danmark og de danske universiteter fortsat kan være forrest i udviklingen, er der imidlertid behov for, at mulighederne for samarbejde til stadighed forøges, og at de konkrete initiativer intensiveres. Det internationale kredsløb af viden og talent er under forandring, og de danske universiteter og forskere skal have de bedste rammer for at anvende de muligheder, som ligger heri.

Forslaget om ændring af universitetsloven og lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser tager afsæt i aftaler om udmøntning af globaliseringspuljen af 2. november 2006 og 5. november 2008 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre og processen med at etablere et universitetscenter i Beijing.

I forbindelse med videnskabsministerens besøg i Kina i september 2007 blev der indgået en bilateral aftale om et tættere forskningssamarbejde mellem Danmark og Kina. Aftalen er resultatet af et stadig tættere forskningssamarbejde mellem danske og kinesiske forskere og universiteter.

Besøget og den bilaterale aftale blev i februar 2008 fulgt op med Videnskabsministeriets strategi for et tættere videnssamarbejde mellem Danmark og Kina.

Et af de 14 foreslåede initiativer var at afdække mulighederne for at etablere et dansk universitet i Kina. Projektet skulle gennemføres i samarbejde mellem Danske Universiteter og Videnskabsministeriet. På den baggrund nedsatte Danske Universiteter i foråret 2008 en arbejdsgruppe med repræsentanter for alle otte universiteter og Videnskabsministeriet. Arbejdsgruppen anbefalede på baggrund af et udredningsarbejde og et besøg på en række af de bedste universiteter i Kina, at der oprettes et dansk forsknings- og uddannelsescenter ved et førende kinesisk universitet.

Efter at have undersøgt interessen blandt de danske forskningsmiljøer for at indgå i samarbejde med forskellige kinesiske universiteter, gennemførtes endnu et besøg til Kina, hvorunder der blev indgået en aftale om gensidig interesse for at oprette et dansk-kinesisk universitetscenter ved Graduate University of Chinese Academy of Sciences (GUCAS).

I oktober 2008 blev der på den baggrund underskrevet en hensigtserklæring mellem Chinese Academy of Sciences og Videnskabsministeriet samt mellem Graduate University of Chinese Academy of Sciences, Danske Universiteter samt Videnskabsministeriet.

Af hensigtserklæringen fremgår det, at der er enighed om at oprette et dansk-kinesisk universitetscenter (Sino-Danish Centre) ved GUCAS. I aftalen fremgår endvidere, at centeret skal søges finansieret ligeligt mellem Danmark og Kina, baseres på gensidige forskningsmæssige styrkepositioner, og at der skal udbydes kandidat- og ph.d.-uddannelse ved centeret.

De danske universiteter deltager i fællesskab som dansk partner i centeret og indgår derfor også i forskningssamarbejder på tværs af de danske institutioner.

Forhandlingerne om en endelig aftale om universitetscenteret i Beijing forventes afsluttet medio 2009.

De danske universiteter har i forbindelse med udviklingen af det danske universitetscenter i Beijing udtrykt ønske om, at de nye muligheder ikke begrænses til samarbejdet i Kina, men også gøres anvendeligt i andre

lande. Med forslaget er der lagt op til en generel ordning. Der er imidlertid ikke på nuværende tidspunkt konkrete tiltag i andre lande end Kina.

Danmark skal kunne deltage i den rivende internationale udvikling på forsknings- og uddannelsesområdet, samtidig med at de enkelte initiativer har det fornødne fundament. Med de nuværende regler kan danske universiteter ikke tildele et dansk eksamensbevis til studerende fra udenlandske universiteter, medmindre der er indgået en gensidig aftale med udenlandske universiteter om parallellforløb og fællesuddannelse, og mindst en tredjedel af uddannelsen er gennemført ved et dansk universitet. Med lovforslaget sker der en udvidelse af reglerne på området, samtidig med at kravene til en godkendt dansk uddannelse fastholdes på et højt kvalitetsniveau.

For at de danske universiteter kan indgå på lige fod med udenlandske universiteter i den stadig mere internationaliserede universitetssektor, er det nødvendigt at udvikle de juridiske rammer for universiteternes internationale arbejde. Processen med at udvide mulighederne for danske universiteters internationale virke må ske gradvist. I takt med, at erfaringerne fra implementeringen høstes, kan rammerne udvikles og på sigt give mulighed for at udfolde ordningen yderligere.

Det foreslås, at den nødvendige politiske godkendelse af et sådant samarbejde sker gennem bilaterale aftaler mellem Danmark og det pågældende land. Derudover sikres samarbejdets og udbuddets kvalitet gennem samarbejdsaftaler mellem det eller de deltagende danske universiteter og det udenlandske universitet.

Det er forventningen, at det internationale samarbejde vil betyde innovation og nyudvikling og dermed være med til at skabe nye forskningsmiljøer og udvikle danske universiteters udbud af kandidat- og ph.d.-uddannelser.

Danske studerende har fokus på deres internationale muligheder. Allerede nu har de studerende mange muligheder for at indarbejde internationale elementer i deres uddannelse. Med forslaget får de studerende udvidet disse muligheder.

Forslaget forudsætter samarbejde i gensidig tillid. Den udenlandske part må have sikkerhed for, at uddannelsesudbuddet lever op til den høje internationale standard, som danske universitetsuddannelser er kendt for. Idet der skal udstedes danske eksamensbeviser for uddannelser udbudt og gennemført i udlandet, må Danmark ligeledes have sikkerhed for, at udbuddet lever op til denne kvalitet. Derfor skal danske universiteter sikres indflydelse i samarbejdet.

Forslaget bygger på deling af kompetencen mellem videnskabsministeren og Akkrediteringsrådet. Det foreslås, at videnskabsministeren fastsætter rammerne for de aftaler, der skal indgås mellem de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Akkrediteringsrådet skal sikre, at samarbejdsaftalerne lever op til de fastsatte rammer og har den fornødne kvalitet. Godkendelsen af, at en uddannelse kan udbydes i udlandet foretages således af Akkrediteringsrådet som en uafhængig instans.

2. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at Akkrediteringsrådet efter ansøgning fra universitetet kan godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Godkendelsen er betinget af, at der er indgået en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat. Yderligere betingelser for godkendelsen fastsættes af ministeren. Det er hensigten, at ministeren vil fastsætte nærmere regler om, at der skal indgås samarbejdsaftaler mellem det eller de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Derudover fastsættes overordnede krav til indholdet af samarbejdsaftalerne.

Godkendelsen indebærer, at et dansk universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet. Udstedelsen af det danske eksamensbevis følger de almindelige danske regler. Ministeren fører tilsyn med opfyldelsen af de

forpligtelser, der følger af den bilaterale aftale. For universitetets øvrige aktiviteter har ministeren det sædvanlige tilsyn.

Endeligt foreslås det, at universitetet kan yde tilskud til et udenlandsk universitet inden for rammerne af en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat. Det forudsættes i den forbindelse, at universitetet og det udenlandske universitet indretter deres samarbejde således, at Danmark og de deltagende danske universiteter ikke hæfter økonomisk udover de aftalte tilskud.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Ved aftalen af 5. november 2008 om fordeling af midler fra globaliseringspuljen blev der samlet afsat 10,8 mio. kr. i 2009 og 16,7 mio. kr. i 2010 til universitetscenteret i Beijing. Behovet for et sådant bidrag til de samlede driftsomkostninger anslås at vokse til ca. 25 mio. kr. i 2013, når universitetscenteret er fuldt udbygget. Det er en forudsætning for bevillingen, at universiteternes tilskud til universitetscenteret årligt udgør et tilsvarende beløb. Derudover forudsættes det, at en del af forskningsaktiviteterne på centeret finansieres gennem de danske forskningsråd eller eksterne midler. Endvidere vil der være udgifter til udlandsstipendier og SU til danske studerende på centeret. Denne udgiftspost modsvares imidlertid af en tilsvarende mindredgift i Danmark. Hvis forslaget medfører yderligere initiativer, vil disse skulle finansieres særskilt. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget har betydning for såvel mandlige som kvindelige ansøgere. Lovforslaget har ikke betydning for ligestillingen mellem kønnene.

9. Høring

Følgende myndigheder, organisationer m.v. er blevet hørt over et udkast til lovforslaget: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, IT-Universitetet i København, ACE Denmark – Akkrediteringsinstitutionen, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, DI, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Fagligt Fælles Forbund, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, Ingeniørforeningen i Danmark, Rigsrevisionen, Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte og Udlændingenservice.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ved aftalen af 5. november 2008 om fordeling af midler fra globaliseringspuljen blev der samlet afsat 10,8 mio. kr. i 2009 og 16,7 mio. kr. i 2010 til universitetscenteret i Beijing. Behovet for et sådant bidrag til de samlede driftsomkostninger anslås at vokse til ca. 25 mio. kr. i 2013, når universitetscenteret er fuldt udbygget. Det er en forudsætning for bevillingen, at universiteterne tilskud til universitetscenteret årligt udgør et tilsvarende beløb. Derudover forudsættes det, at en del af forskningsaktiviteterne på centeret finansieres gennem de danske forskningsråd eller eksterne midler. Endvidere vil der være udgifter til udlandsstipendier og SU til danske studerende på centeret. Denne udgiftspost modsvarer imidlertid af en tilsvarende mindredgift i Danmark. Hvis forslaget medfører yderligere initiativer, vil disse skulle finansieres særskilt. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at de studerende optages på et udenlandsk universitet inden for rammerne af en aftale mellem de deltagende danske universiteter og det udenlandske universitet. Kandidatuddannelserne udbydes af det udenlandske universitet i samarbejde med et af de deltagende danske universiteter. De studerende kan opnå både en dansk og en udenlandsk grad – en såkaldt dobbeltgrad (double degree). Eksamensbeviset udstedes af det af de deltagende danske universiteter, der er godkendt til at udbyde uddannelsen i Danmark. I de tilfælde, hvor flere universiteter er godkendte til at udbyde uddannelsen i Danmark, skal det fremgå af samarbejdsaftalen mellem de deltagende danske universiteter, hvilket universitet der har tilsynet med udbuddet af uddannelsen og udsteder eksamensbeviser. Det er dette universitet, der søger Akkrediteringsrådet om at opnå godkendelse af, at uddannelsen udbydes ved et udenlandsk universitet.

Uddannelserne skal være akkrediterede og godkendte af Akkrediteringsrådet og dermed godkendt til udbud i Danmark ved et dansk universitet. Det er ikke et krav, at uddannelserne rent faktisk udbydes i Danmark.

Forudsætningen for at kunne udstede eksamensbevis efter bestemmelsen er, at Akkrediteringsrådet har godkendt, at uddannelsen kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet, jf. forslagens § 2, nr. 1. Godkendelsen indebærer, at det danske universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet.

Udstedelsen af eksamensbeviset er en dansk forvaltningsakt. Dette betyder, at en studerende vil kunne klage efter bestemmelserne i universitetslovens § 34.

Begrebet udenlandsk universitet skal i denne sammenhæng forstås bredt, idet der kan være forskellige nationale definitioner heraf. Det afgørende er, at den pågældende institution har de nødvendige forsknings- og uddannelsesmæssige kompetencer til at forestå udbuddet.

Til nr. 2

Det foreslås, at universitetet inden for sit formål kan yde tilskud til et udenlandsk universitet i henhold til bestemmelsen. Forudsætningen herfor er endvidere, at der er indgået en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat. Ved den pågældende stat forstås det nationale niveau, der har ansvaret for universiteterne.

Ved tilskud forstås både finansielle midler og ressourcer som personale, udstyr m.v., som de danske universiteter stiller til rådighed.

Den disponible ramme for de deltagende universiteters tilskud efter bestemmelsen vil komme til at fremgå af Finansloven.

Universitetet kan inden for de allerede gældende rammer anvende eksterne midler inden for universitetets formål. Det betyder, at universitetet også inden for denne type samarbejder kan anvende eksterne midler.

Det forudsættes, at universitetet og det udenlandske universitet indretter deres samarbejde således, at Danmark og de deltagende danske universiteter ikke hæfter økonomisk ud over de aftalte tilskud.

Til § 2

Til nr. 1

(§ 10 a, stk. 1)

Det foreslås, at Akkrediteringsrådet efter ansøgning fra universitetet kan godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ud fra ønsket om, at godkendelsen foretages af en uafhængig instans, foreslås det, at denne foretages af Akkrediteringsrådet. I den sammenhæng er der lagt vægt på Akkrediteringsrådets faglige ekspertise inden for bedømmelse af kvalitet af uddannelser.

Godkendelsen er betinget af, at der er indgået en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat. Ved den pågældende stat forstås det nationale niveau, der har ansvaret for universiteterne.

Yderligere betingelser for, at Akkrediteringsrådet kan foretage godkendelse er, at uddannelsen er akkrediteret og godkendt af Akkrediteringsrådet og dermed godkendt til udbud i Danmark ved et dansk universitet efter § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Det er ikke et krav, at uddannelsen rent faktisk udbydes i Danmark.

Indberetningspligt, rådets mulighed for at tilbagekalde en godkendelse m.v. følger af, at uddannelsen er akkrediteret og godkendt efter §§ 5 og 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Det bemærkes, at uddannelser, der udbydes i udlandet efter denne bestemmelse, ikke udløser taxametertilskud efter § 19, stk. 1, i universitetsloven. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte har oplyst, at studerende, der er berettigede til at modtage udlandsstipendium, vil kunne søge om udlandsstipendium til at finansiere udgifter til eventuel brugerbetaling ved det eller de udenlandske universiteter. Der lægges i den forbindelse vægt på, at uddannelsen er godkendt i det land, hvor uddannelsen udbydes, og at den studerende er optaget på det udenlandske universitet.

Det følger af forslaget § 1, nr. 2, at godkendelsen indebærer, at det danske universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved et udenlandsk universitet. Begrebet udenlandsk universitet skal i denne sammenhæng forstås bredt, idet der kan være forskellige nationale definitioner heraf. Det afgørende er, at den pågældende institution har de nødvendige forsknings- og uddannelsesmæssige kompetencer til at forestå udbudet.

(§10 a, stk. 2.)

Det foreslås, at ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for Akkrediteringsrådets godkendelse af, at en uddannelse kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. De nærmere regler udarbejdes i dialog med universiteterne.

Med udgangspunkt i, at der skal være indgået en bilateral aftale mellem Danmark og den pågældende stat, og at initiativet skal være finansieret, er det hensigten, at der fastlægges nærmere rammer for samarbejdsaftalerne mellem de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Det forventes, at ministeren vil bestemme, at aftalerne blandt andet skal indeholde vilkår om finansiering, organisation, forskningsfrihed, undervisningssprog og mekanismer til at overvåge og sikre såvel kvalitative som retssikkerhedsmæssige krav.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

UDKAST